Samling af Afgørelser

RETTENS DOM (Første Afdeling)

13. december 2018 * [i]

»Personalesag – akkrediterede parlamentariske assistenter – vedtægtens artikel 24 – anmodning om bistand – vedtægtens artikel 12a – psykisk chikane – Det Rådgivende Udvalg for Behandling af Klager over Chikane mellem Akkrediterede Parlamentariske Assistenter og Medlemmer af Europa-Parlamentet og Forebyggelse af Chikane på Arbejdspladsen – afgørelse om afslag på ansøgningen om bistand – ret til at blive hørt – kontradiktionsprincippet – afslag på fremsendelse af udtalelsen fra det rådgivende udvalg og af referaterne af afhøringen af vidner – den sagsøgte institutions nægtelse af at efterkomme en foranstaltning til bevisoptagelse fra Retten«

I sag T-83/18,

CH, tidligere akkrediteret parlamentarisk assistent ved Europa-Parlamentet, ved advokaterne C. Bernard-Glanz og A. Tymen,

sagsøger,

mod

Europa-Parlamentet ved D. Boytha og E. Taneva, som befuldmægtigede,

sagsøgt,

angående et søgsmål anlagt i henhold til artikel 270 TEUF med påstand dels om annullation af Parlamentets afgørelse af 20. marts 2017, hvorved denne institutions ansættelsesmyndighed afslog den ansøgning om bistand, som sagsøgeren havde indgivet den 22. december 2011, dels om erstatning af det tab, som hun hævder at have lidt,

har

RETTEN (Første Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, I. Pelikánová, og dommerne P. Nihoul og J. Svenningsen (refererende dommer),

justitssekretær: fuldmægtig M. Marescaux,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 25. oktober 2018,

afsagt følgende

* Processprog: fransk.

Dom

Tvistens baggrund

De faktiske omstændigheder, der gav anledning til dom af 12. december 2013, CH mod Parlamentet (sag F-129/12)

1 Den 1. oktober 2004 blev sagsøgeren, CH, i henhold til artikel 5 i ansættelsesvilkårene for de øvrige ansatte i Den Europæiske Union (herefter »AØA«) ansat af den myndighed ved Parlamentet, der har kompetence til at indgå ansættelseskontrakter (herefter »ansættelsesmyndigheden«), som akkrediteret parlamentarisk assistent for parlamentsmedlem Y i henhold til en kontrakt, der udløb ved udgangen af valgperioden 2004-2009.

2 Da Y's mandat som parlamentsmedlem udløb i 2007, blev sagsøgeren ansat ved Parlamentet fra den 1. december 2007 og indtil udløbet af valgperioden som akkrediteret parlamentarisk assistent med henblik på at bistå det nye parlamentsmedlem, X, der skulle efterfølge Y i den resterende mandatperiode.

3 Med virkning fra den 1. august 2009 blev sagsøgeren ansat ved Parlamentet som akkrediteret parlamentarisk assistent med henblik på at bistå X i valgperioden 2009-2014. Sagsøgeren blev indplaceret i lønklasse 14 i ansættelsesgruppe II. Sagsøgeren blev imidlertid ved en ny kontrakt, der blev indgået den 1. september 2010, og som afløste den tidligere kontrakt, ansat til at varetage de samme opgaver, men denne gang med en indplacering i lønklasse 11 i ansættelsesgruppe II (herefter »ansættelseskontrakten« eller »ansættelseskontrakten som akkrediteret parlamentarisk assistent«).

4 Sagsøgeren blev sygemeldt med virkning fra den 27. september 2011, idet sygemeldingen blev forlænget indtil den 19. april 2012.

5 Den 28. november 2011 underrettede sagsøgeren det rådgivende udvalg vedrørende chikane og forebyggelse af chikane på arbejdspladsen (herefter »det almindelige rådgivende udvalg«), der blev nedsat ved Parlamentets afgørelse af 21. februar 2006 om vedtagelse af de interne regler for Udvalget vedrørende chikane (artikel 12a i vedtægten [for tjenestemænd i Den Europæiske Union]), om sine vanskeligheder på arbejdspladsen, som efter hendes eget udsagn skyldtes X' adfærd over for hende.

6 Ved e-mail af 6. december 2011 anmodede sagsøgeren medlemmerne af det almindelige rådgivende udvalg om at oplyse, hvilken fremgangsmåde hun skulle følge for »at indgive en klage«. Ved e-mail af 12. december 2011 og for at illustrere den chikane, som sagsøgeren fandt at være udsat for som følge af adfærden hos det parlamentsmedlem, som hun bistod, videresendte hun til samtlige medlemmer af det nævnte udvalg og til Parlamentets generalsekretær en kopi af den e-mail, som hun samme dag havde sendt til X, og hvori hun over for dette parlamentsmedlem beskrev den helbredstilstand, som hun befandt sig i. Endelig henvendte sagsøgeren sig ved e-mail af 21. december 2011 til formanden for det almindelige rådgivende udvalg og anmodede om et møde.

7 Den 22. december 2011 indgav sagsøgeren i henhold til artikel 24 i vedtægten for tjenestemænd i Den Europæiske Union (herefter »vedtægten«) en ansøgning om bistand (herefter »ansøgningen om bistand«) til Parlamentets generalsekretær, hvori hun anførte, at X havde udsat hende for psykisk chikane, og anmodede om, at der blev vedtaget adskillelsesforanstaltninger samt indledt en administrativ undersøgelse.

8 Den 6. januar 2012 anmodede X skriftligt Enheden for »Ansættelse og Forflyttelse« under Direktoratet for »Udvikling af Menneskelige Ressourcer« i Parlamentets Generaldirektorat for Personale om at opsige sagsøgerens kontrakt som akkrediteret parlamentarisk assistent (herefter »anmodningen om opsigelse«). Den 18. januar 2012 bekræftede X anmodningen om opsigelse.

9 Ved ansættelsesmyndighedens afgørelse af 19. januar 2012 blev sagsøgerens kontrakt som akkrediteret parlamentarisk assistent opsagt med virkning fra den 19. marts 2012 med den angivelige begrundelse, at tillidsforholdet ikke længere bestod (herefter »afgørelsen om afskedigelse«). Sagsøgeren blev fritaget fra at arbejde i opsigelsesperioden, der havde en varighed af to måneder, nemlig fra den 19. januar til den 19. marts 2012. Ansættelsesmyndigheden anførte til støtte for begrundelsen om, at tillidsforholdet ikke længere bestod, at X over for ansættelsesmyndigheden havde oplyst, at sagsøgeren ikke besad de nødvendige kvalifikationer til at følge arbejdet i visse parlamentariske udvalg, som X var medlem af, og at X desuden havde klaget over, at sagsøgeren havde udvist en uacceptabel adfærd over for X samt over for andre parlamentsmedlemmer og deres akkrediterede parlamentariske assistenter.

10 Ved skrivelse af 20. marts 2012 afslog generaldirektøren for Generaldirektoratet for Parlamentets personale i sin egenskab af ansættelsesmyndighed ansøgningen om bistand med den begrundelse, at uanset om en akkrediteret parlamentarisk assistent kunne modtage bistand i henhold til vedtægtens artikel 24, var sagsøgerens ansøgning om bistand i form af vedtagelsen af adskillelsesforanstaltninger og indledningen af en administrativ undersøgelse blevet uden genstand, fordi sagsøgeren som følge af den afgørelse om afskedigelse, der var blevet truffet i mellemtiden, ikke længere udøvede erhvervsmæssig beskæftigelse ved Parlamentet (herefter »den første afgørelse om afslag på ansøgningen om bistand«).

11 Den 30. marts 2012 indgav sagsøgeren til Parlamentets generalsekretær en klage over afgørelsen om afskedigelse i henhold til vedtægtens artikel 90, stk. 2. Den 22. juni 2012 indgav sagsøgeren endvidere en klage over den første afgørelse om afslag på ansøgningen om bistand i henhold til samme vedtægtsbestemmelse.

12 Ved afgørelse af 20. juli 2012 gav Parlamentets generalsekretær sagsøgeren delvist medhold i klagen over afgørelsen om afskedigelse, idet udløbsdatoen for sagsøgerens kontrakt som akkrediteret parlamentarisk assistent blev udskudt til den 20. juni 2012, da hendes sygeorlov indtil den 19. april 2012 var dokumenteret ved en lægerklæring. Parlamentets generalsekretær opretholdt til gengæld afgørelsen om afskedigelse med henvisning til, at det ifølge retspraksis, navnlig præmis 149 i dom af 7. juli 2010, Tomas mod Parlamentet (F-116/07, F-13/08 og F-31/08, EU:F:2010:77), ikke er muligt at efterprøve, om der består et tillidsforhold, eller om et sådant tillidsforhold er blevet brudt, hvilket delvist skyldes, at det ikke er muligt at efterprøve de grunde, der er givet som begrundelse for, at der ikke foreligger et tillidsforhold, eller at et sådant tillidsforhold er blevet brudt.

13 Parlamentets generalsekretær var under alle omstændigheder af den opfattelse, at sagsøgeren ikke havde ført bevis for, at vurderingen af de forhold, der var anført som begrundelse for, at tillidsforholdet var blevet brudt, var behæftet med åbenbare fejl, idet Parlamentet havde kendskab til, at sagsøgeren havde begået flere tjenstlige forseelser, herunder i forbindelse med vurderingen af en mulighed for at fremsætte forslag til lovændringer i en sag, at hun havde optrådt uhøfligt over for et parlamentsmedlem fra en anden medlemsstat end den, som X kom fra, at hun havde optrådt uforskammet over for den nye akkrediterede parlamentariske assistent, der var ansat med henblik på at bistå X, og at hun havde optrådt uhøfligt over for den nævnte assistent i en virksomhedsleders tilstedeværelse. En underviser, der ledsagede en gruppe studerende under et studiebesøg i institutionens lokaler, havde endvidere klaget over, at sagsøgeren havde optrådt uhøfligt.

14 Endelig var Parlamentets generalsekretær af den opfattelse, at den omstændighed, at sagsøgeren havde indgivet en ansøgning om bistand, ikke var til hinder for afgørelsen om afskedigelse, som det var nødvendigt at træffe på grund af den åbenbare forværring af forholdet mellem X og sagsøgeren.

15 Ved afgørelse af 8. oktober 2012 afslog Parlamentets generalsekretær endvidere i sin egenskab af ansættelsesmyndighed klagen over afgørelsen om afslag på ansøgningen om bistand, idet han anførte, at selv om han »over for [sagsøgeren] som begrundelse for den af ansættelsesmyndigheden trufne afgørelse om afskedigelse ha[vde] henvist til, at [hun] havde udvist en uacceptabel adfærd […], og til præcise handlinger, der kunne dokumenteres, og som var udført under tilstedeværelse af vidner, ha[vde sagsøgeren] fremsat påstande, der ikke på nogen måde var understøttet af beviser«. Det blev endvidere mere generelt over for sagsøgeren oplyst, at de foranstaltninger, som hun ønskede iværksat, »under alle omstændigheder ikke var forenelige med den særlige karakter, der kendetegner det nære og fortrolige forhold, der nødvendigvis må bestå mellem et parlamentsmedlem og dennes akkrediterede parlamentariske assistent«, at det ikke på nogen måde gav mening at iværksætte adskillelsesforanstaltninger, da dette ville være det samme som at forhindre et effektivt samarbejdsforhold mellem parlamentsmedlemmet og dennes akkrediterede parlamentariske assistent, og at Parlamentet af praktiske årsager ikke kunne overflytte sagsøgeren til et andet af institutionens medlemmer, idet det alene tilkommer det enkelte medlem at anmode ansættelsesmyndigheden om at ansætte den akkrediterede parlamentariske assistent, som den pågældende selv har valgt. Parlamentets generalsekretær anførte endvidere for så vidt angår anmodningen om at indlede en administrativ undersøgelse, at dom af 8. februar 2011, Skareby mod Kommissionen (F-95/09, EU:F:2011:9), som sagsøgeren henviste til i denne forbindelse, ikke kunne overføres på det foreliggende tilfælde, fordi Parlamentets medlemmer ikke er omfattet af vedtægten, og således heller ikke vedtægtens artikel 12a, og at de ikke kan gøres til genstand for disciplinær forfølgning eller af ansættelsesmyndigheden pålægges at deltage i en administrativ undersøgelse, selv om en sådan deltagelse må anses for afgørende.

16 Ved stævning indleveret til Retten for EU-Personalesagers Justitskontor den 31. oktober 2012, der blev registreret under sagsnr. F-129/12, nedlagde sagsøgeren i det væsentlige påstand om annullation af afgørelsen om afskedigelse og den første afgørelse om afslag på ansøgningen om bistand samt påstand om, at Parlamentet tilpligtedes at betale hende et beløb på 120 000 EUR i erstatning.

17 Ved dom af 12. december 2013, CH mod Parlamentet (F-129/12, EU:F:2013:203), annullerede EU-Personaleretten afgørelsen om opsigelse bl.a. med den begrundelse, at ansættelsesmyndigheden ikke havde foretaget en forudgående høring af sagsøgeren, og den første afgørelse om afslag på ansøgningen om bistand, idet EU-Personaleretten i det væsentlige lagde til grund, at de akkrediterede parlamentariske assistenter modsat det af Parlamentet anførte kunne påberåbe sig vedtægtens artikel 24 med henblik på en ansøgning om ansættelsesmyndighedens bistand i forhold til et parlamentsmedlems adfærd, som angiveligt udgjorde psykisk chikane som omhandlet i vedtægtens artikel 12a. EU-Personaleretten pålagde endvidere under henvisning til »de yderst kritisable omstændigheder, hvorunder afgørelsen om afskedigelse og den første afgørelse om afslag på ansøgningen om bistand [var blevet] truffet«, Parlamentet at betale sagsøgeren et beløb på 50 000 EUR i erstatning for den lidte ikke-økonomiske skade.

Om de af Parlamentet trufne foranstaltninger til opfyldelse af dom af 12. december 2013, CH mod Parlamentet (sag F-129/12), om dom af 6. oktober 2015, CH mod Parlamentet (sag F-132/14), og om den anfægtede afgørelse

18 Ved skrivelse af 15. januar 2014 anmodede sagsøgeren Parlamentet om at træffe visse foranstaltninger for i henhold til artikel 266 TEUF at sikre opfyldelsen af dom af 12. december 2013, CH mod Parlamentet (F-129/12, EU:F:2013:203).

19 Ved skrivelse af 3. marts 2014 besvarede Parlamentet formelt de forskellige anmodninger om foranstaltninger til opfyldelse af dom af 12. december 2013, CH mod Parlamentet (F-129/12, EU:F:2013:203), som sagsøgeren havde fremsat.

20 Hvad angår sagsøgerens anmodning om at blive genindsat i en fast stilling ved Parlamentet anførte denne institution, at en sådan foranstaltning åbenbart gik ud over, hvad der krævedes til opfyldelse af dom af 12. december 2013, CH mod Parlamentet (F-129/12, EU:F:2013:203), navnlig fordi det i syvende betragtning til Rådets forordning (EF) nr. 160/2009 af 23. februar 2009 om ændring af ansættelsesvilkårene (EUT 2009, L 55, s. 1) anføres, at »ingen af denne forordnings bestemmelser kan anses for at give akkrediterede parlamentariske assistenter privilegeret eller direkte adgang til stillinger som tjenestemænd eller øvrige kategorier af ansatte i [Den Europæiske Union]«.

21 På denne baggrund og under hensyn til, at arbejdsforholdet mellem et parlamentsmedlem og dennes akkrediterede parlamentariske assistent har en personlig karakter, meddelte Parlamentet sagsøgeren, at det ikke var praktisk muligt at genindsætte hende i tjenesten. Parlamentet anførte endvidere, at »den eneste mulige løsning best[od] i at genindsætte [sagsøgeren] i den stilling, som hun havde varetaget inden afgørelsen om afskedigelse[, der var kendt ulovlig], og samtidig fritage hende fra at udføre det dermed forbundne arbejde indtil udløbet af hendes [ansættelseskontrakt] […] den 1. juli 2014. [D]enne arbejdsfritagelse syn[tes] endvidere at være i overensstemmelse med omsorgspligten«. Parlamentet accepterede i denne forbindelse at betale sagsøgeren det vederlag, som hun havde krav på for perioden fra den 21. juni 2012, som var det tidspunkt, hvorpå afgørelsen om afskedigelse fik virkning, og indtil udløbet af hendes ansættelseskontrakt, dvs. den 1. juli 2014, med fradrag for det vederlag og den arbejdsløshedsunderstøttelse, som hun måtte have modtaget fra anden side i denne periode.

22 Parlamentet anførte endvidere, at den anmodning om opsigelse, der tidligere var blevet fremsendt, ikke fremgik af sagsøgerens personlige aktmappe, og at afgørelsen om afskedigelse, som EU-Personaleretten havde kendt ulovlig, ville blive fjernet fra hendes personlige aktmappe. Hvad angik anmodningen om at overføre de pensionsrettigheder, der tidligere var erhvervet i en national pensionsordning, til Unionens pensionsordning anførte Parlamentet, at sagsøgeren, der havde erhvervet pensionsrettigheder i næsten fem år som akkrediteret parlamentarisk assistent, ikke opfyldte betingelsen om at have arbejdet mindst ti år i Unionens tjeneste for at få ret til alderspension fra Unionens budget.

23 Hvad endelig angik den anmodning om at indlede en administrativ undersøgelse, der allerede var fremsat i ansøgningen om bistand, anførte Parlamentet, at »såfremt [sagsøgeren] måtte beslutte at anlægge en sag mod [X] ved en national ret, vil Parlamentet på dette punkt genovereje situationen i lyset af retspraksis, således som denne er beskrevet i [præmis 57] i [dom af 12. december 2013, CH mod Parlamentet (F-129/12, EU:F:2013:203)]«.

24 Den 16. april 2014 indgav sagsøgeren i medfør af vedtægtens artikel 90, stk. 2, en klage over afgørelserne af 3. marts og 2. april 2014, hvorved ansættelsesmyndigheden tog stilling til de supplerende anmodninger.

25 Ved skrivelse af 6. juni 2014 underrettede Parlamentets juridiske tjeneste som et led i foranstaltningerne til opfyldelse af dom af 12. december 2013, CH mod Parlamentet (F-129/12, EU:F:2013:203), sagsøgeren om de interne regler for »akkrediterede parlamentariske assistenter«, som blev indført ved Parlamentets præsidiums afgørelse af 14. april 2014 om vedtagelsen af interne regler (herefter »de interne regler for akkrediterede parlamentariske assistenter om mobning«) med henblik på oprettelsen af et rådgivende udvalg for behandling af klager over chikane mellem akkrediterede parlamentariske assistenter og medlemmer af Parlamentet og forebyggelse af chikane på arbejdspladsen (herefter »det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter««). Parlamentet forklarede således sagsøgeren, at det nævnte udvalg fremover var »det organ, der var kompetent til at behandle [sagsøgerens] eventuelle klager over psykisk chikane«, og oplyste, at Parlamentet »anbefale[de] [hende] at rette henvendelse til det særlige rådgivende udvalg for akkrediterede parlamentariske assistenter gennem udvalgets sekretariat«.

26 Ved skrivelse af 20. juni 2014 svarede sagsøgeren, at Parlamentet som følge af annullationen af den første afgørelse om afslag på ansøgningen om bistand fortsat havde denne anmodning under behandling, idet den var rettet mod X' adfærd. Sagsøgeren satte derfor spørgsmålstegn ved »grundene

til, at Parlamentet […] ikke ha[vde] fundet det hensigtsmæssigt netop som led i foranstaltningerne til opfyldelse af [dom af 12. december 2013, CH mod Parlamentet (F-129/12, EU:F:2013:203),] selv at forelægge sagen direkte for det [særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter«], idet dette udvalg var gyldigt nedsat, hvilket [hun] imidlertid ikke ha[vde] fået bekræftet«.

27 Ved skrivelse af 4. august 2014 afslog Parlamentets generalsekretær i sin egenskab af ansættelsesmyndighed klagen af 16. april 2014.

28 Ved stævning indleveret til EU-Personalerettens Justitskontor den 17. november 2014, der blev registreret under sagsnr. F-132/14, anlagde sagsøgeren sag med følgende påstande:

– Parlamentets afgørelse af 3. marts 2014 annulleres, for så vidt som denne institution derved som led i gennemførelsen af de foranstaltninger, der var nødvendige til opfyldelsen af dom af 12. december 2013, CH mod Parlamentet (F-129/12, EU:F:2013:203), som omhandlet i artikel 266 TEUF, afslog at indlede en administrativ undersøgelse med henblik på at fastlægge realiteten af de faktiske omstændigheder vedrørende det klagepunkt mod et parlamentsmedlem, der var anført i sagsøgerens ansøgning om bistand af 22. december 2011.

– Parlamentets afgørelse af 2. april 2014 annulleres, for så vidt som Parlamentet ved denne afgørelse afslog at udbetale et beløb på 5 686 EUR til sagsøgeren, svarende til den lønforskel, som sagsøgeren hævder at have krav på som led i gennemførelsen af de foranstaltninger, der var nødvendige til opfyldelsen af dom af 12. december 2013, CH mod Parlamentet (F-129/12, EU:F:2013:203), som omhandlet i artikel 266 TEUF.

– Parlamentets afgørelse af 4. august 2014 annulleres, for så vidt som Parlamentet derved afslog sagsøgerens klage over de to ovenfor nævnte afgørelser af 3. marts og 2. april 2014.

– Parlamentet tilpligtes at betale sagsøgeren henholdsvis 144 000 EUR og 60 000 EUR i erstatning for den økonomiske og ikke-økonomiske skade, som sagsøgeren har lidt.

29 Den 26. november 2014 holdt det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter« sit konstituerende møde. Det fremgår af punkt 2 i referatet af dette møde, at »det, såfremt det skønnedes nødvendigt, var muligt at indkalde [Parlamentets] juridiske konsulent til mødet […] med henblik på, at denne kunne rådgive udvalget i juridiske spørgsmål«. Det fremgår af samme referats punkt 4, at »[d]en juridiske konsulent underrettede medlemmerne af det [særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter«] om det standpunkt, som Parlamentet havde indtaget i […] to sager om formodet psykisk chikane[, herunder den sag, der gav anledning til dom af 12. december 2013, CH mod Parlamentet (F-129/12, EU:F:2013:203)]«.

30 Ved skrivelse af 17. december 2014 indkaldte formanden for det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter« sagsøgeren til et møde med medlemmerne af det nævnte udvalg, som skulle finde sted den 28. januar 2015.

31 Den 15. januar 2015 fremsendte sagsøgeren sine skriftlige bemærkninger til det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter«. Den 28. januar 2015 afhørte det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter« sagsøgeren, X og CN, som er en kollega til sagsøgeren, og som ligeledes havde indgivet en ansøgning om bistand vedrørende omstændigheder, der hævdedes at udgøre psykisk chikane fra X' side (dom af 26.3.2015, CN mod Parlamentet, F-26/14, EU:F:2015:22).

32 Ved dom af 6. oktober 2015, CH mod Parlamentet (F-132/14, EU:F:2015:115), annullerede EU-Personaleretten afgørelse af 3. marts 2014, som stadfæstet ved afgørelse af 4. august 2014 om afslag på klagen, for så vidt som Parlamentet ikke, efter annullation ved dom af 12. december 2013, CH mod Parlamentet (F-129/12, EU:F:2013:203), af den første afgørelse om afslag på ansøgningen om

bistand, havde besluttet at indlede en administrativ undersøgelse vedrørende den påståede psykiske chikane og således tilsidesatte artikel 266 TEUF. Parlamentet blev i øvrigt pålagt at betale sagsøgeren et beløb på 25 000 EUR i erstatning for den lidte ikke-økonomiske skade med tillæg af morarenter i forbindelse med denne forsømmelighed fra ansættelsesmyndighedens side.

33 Den 18. maj 2016 meddelte Parlamentets formand i overensstemmelse med artikel 10 i de interne regler for »akkrediterede parlamentariske assistenter« om mobning, som ændret ved Parlamentets præsidiums afgørelse af 6. juli 2015, i henhold til hvilken det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter« skal fremsende sin fortrolige rapport til Parlamentets formand og ikke længere til kvæstorerne, sagsøgeren, at han efter at have fået kendskab til de konklusioner, det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter« havde vedtaget efter den administrative undersøgelse, ikke anså, at den adfærd, som sagsøgeren havde beskrevet i ansøgningen om bistand, godtgjorde en upassende adfærd fra et parlamentsmedlems side over for en akkrediteret parlamentarisk assistent, og at han ville videresende disse sagsakter til ansættelsesmyndigheden med henblik på, at denne kunne træffe afgørelse vedrørende ansøgningen om bistand (herefter »den begrundede afgørelse«).

34 Parlamentets formand, som i henhold til artikel 12 i de interne regler for »akkrediterede parlamentariske assistenter« om mobning, som ændret ved Parlamentets præsidiums afgørelse af 6. juli 2015, »[u]nder hensyntagen til den udtalelse, det [særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter«] har afgivet«, er bemyndiget til »at træffe en begrundet afgørelse, hvori det angives, om der er ført bevis for chikanen«, og i givet fald er bemyndiget til at »fastsætte en sanktion mod det pågældende parlamentsmedlem som omhandlet i artikel 11 og 166 i Parlamentets forretningsorden«, anførte i den begrundede afgørelse, at det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter« navnlig anså følgende som godtgjorte faktiske omstændigheder: at X ofte kritiserede sagsøgeren, herunder offentligt, at hun fra tid til anden talte hårdt til sagsøgeren, at hun af og til beklagede sig over sagsøgeren efter at have givet hende modstridende instrukser, at hun indimellem kontaktede sagsøgeren, selv om hun var sygemeldt, at hun krævede, at sagsøgeren læste sine e-mails under ferierne, at hun havde erklæret i pressen, at sagsøgeren var inkompetent, og at hun havde degraderet sagsøgeren.

35 Parlamentets formand fandt i den begrundede afgørelse, at denne adfærd var forsætlig som omhandlet i vedtægtens artikel 12a, og at den var blevet gentaget over tid. Formanden fandt imidlertid for så vidt angik kritikken af X om anvendelse af en hård sprogbrug, om klager over sagsøgerens fejl og om X' anmodninger under sagsøgerens ferier, at X behandlede hele sit personale på samme måde, og at det forekom snarere at være udtryk for X' nervøsitet og hendes vanskeligheder med at lede sit personale korrekt. Denne adfærd var således ikke rettet specielt mod sagsøgeren. For så vidt angik de erklæringer, X havde afgivet, skulle disse ifølge Parlamentets formand vurderes i sammenhæng med dom af 12. december 2013, CH mod Parlamentet (F-129/12, EU:F:2013:203), som havde udløst en offentlig kampagne mod det tidligere parlamentsmedlem, som blev beskyldt for psykisk chikane, selv om EU-Personaleretten ikke var nået til den konklusion i denne dom. X havde således blot søgt at forsvare sig mod beskyldninger om mobning, som var blevet offentliggjort.

36 Hvad angår sagsøgerens degradering fandt Parlamentets formand, at denne foranstaltning var omfattet af X' skønsbeføjelser som parlamentsmedlem, og at hun i denne forbindelse havde været utilfreds med sagsøgerens faglige indsats og med hendes adfærd, hvilket ikke bidrog til at mindske spændingerne hverken i forhold til X eller de andre medlemmer af hendes team.

37 Parlamentets formand konkluderede således i den begrundede afgørelse, at de faktiske omstændigheder, som sagsøgeren havde gjort gældende, samlet set ikke udgjorde en upassende adfærd fra X' side, som muliggjorde en konstatering af, at psykisk chikane som omhandlet i vedtægtens artikel 12a havde fundet sted. Nærmere bestemt ville en upartisk iagttager, hvis følsomhed er normal, ikke opfatte de påståede faktiske omstændigheder som et angreb på sagsøgerens værdighed,

personlighed eller psykiske eller fysiske integritet, da X' adfærd set i lyset af den særlige arbejdsrelation mellem et parlamentsmedlem og dennes akkrediterede parlamentariske assistent ikke kunne anses for at være overdreven og kritisabel.

38 Parlamentets formand meddelte således sagsøgeren, at han ville fremsende sagsakterne til ansættelsesmyndigheden, som havde til opgave at træffe afgørelse vedrørende ansøgningen om bistand.

39 Den 13. januar 2017 adspurgte sagsøgeren ansættelsesmyndigheden om den omstændighed, at hun efter den begrundede afgørelse stadig ikke havde modtaget noget nyt fra ansættelsesmyndighedens side, selv om der endnu ikke var taget stilling til ansøgningen om bistand efter mere end fem år.

40 Ved skrivelse af 24. januar 2017 opfordrede Parlamentets generaldirektør for personale sagsøgeren til at indgive sine bemærkninger vedrørende den begrundede afgørelse inden den 10. februar 2017.

41 Ved skrivelse af 10. februar 2017 indgav sagsøgeren sine bemærkninger, hvorved hun anfægtede konklusionerne fra det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter« og de konklusioner fra Parlamentets formand, som var angivet i den begrundede afgørelse. Hun kritiserede ligeledes de omstændigheder, hvorunder afhøringerne for dette udvalg fandt sted, og navnlig den omstændighed, at den rapport, som dette udvalg udarbejdede, listen over afhørte vidner og referatet af disse afhøringer ikke var blevet tilsendt hende på trods af de anmodninger, hun havde indgivet i den henseende.

42 Ved afgørelse af 20. marts 2017 afslog Parlamentets generaldirektør for personale i sin egenskab af ansættelsesmyndighed ansøgningen om bistand (herefter »den anfægtede afgørelse«). Generaldirektøren fandt i det væsentlige først, at sagsøgeren ikke havde nogen subjektiv ret til meddelelse af den rapport, som det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter« havde udarbejdet, af listen over de afhørte vidner og af referaterne af vidneafhøringerne, idet hun allerede ved den begrundede afgørelse havde modtaget en fuldstændig og detaljeret begrundelse af forkastelsen af hendes anklager som ugrundede. Generaldirektøren fandt endvidere, at Parlamentets juridiske konsulent havde ret til at være til stede ved afhøringerne for det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter«, og at den omstændighed, at sagsøgeren ikke havde mulighed for at blive bistået af sine juridiske rådgivere ved denne rådgivende instans, ikke udgjorde en tilsidesættelse af princippet om processuel ligestilling. Hvad endelig angår realiteten anførte generaldirektøren i det væsentlige, at han fuldt ud tilsluttede sig de betragtninger, Parlamentets formand havde givet udtryk for i sin begrundede afgørelse.

43 Ved skrivelse af 28. april 2017 indgav sagsøgeren i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1049/2001 af 30. maj 2001 om aktindsigt i Europa-Parlamentets, Rådets og Kommissionens dokumenter (EFT 2001, L 145, s. 43) en anmodning om aktindsigt i de dokumenter, der var indeholdt i den sagsmappe, som det almindelige rådgivende udvalg og det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter« havde vedrørende sagsøgeren, og navnlig den rapport, der var blevet udarbejdet af sidstnævnte udvalg. Der blev givet afslag på denne anmodning ved afgørelse af 16. juni 2017, og dette afslag blev stadfæstet af Parlamentet den 21. august 2017 med den begrundelse, at en offentliggørelse af disse dokumenter kunne skade X' integritet og beskyttelsen af vidnernes personoplysninger.

44 Den 20. juni 2017 indgav sagsøgeren i henhold til vedtægtens artikel 90, stk. 2, en klage over den anfægtede afgørelse. Til støtte for denne klage gjorde hun gældende, at der var sket en tilsidesættelse af princippet om god forvaltning, af begrundelsespligten, af vedtægtens artikel 25, af retten til at blive hørt, af omsorgspligten og af princippet om en rimelig frist, samt at der forelå et åbenbart urigtigt skøn, en tilsidesættelse af artikel 31 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (herefter »chartret«) og en tilsidesættelse af vedtægtens artikel 12a og 24.

45 Ved afgørelse af 26. oktober 2017 gav Parlamentets generalsekretær i sin egenskab af ansættelsesmyndighed delvist medhold i klagen af 20. juni 2017 angående det led, der vedrørte erstatning, idet han ex aequo et bono tildelte sagsøgeren et beløb på 1 500 EUR for den tid, ansættelsesmyndigheden havde ladet forløbe mellem den begrundede afgørelse og den anfægtede afgørelse, som ifølge ham kunne have været kortere. I øvrigt forkastede han klagen, navnlig for så vidt angik de argumenter, hvorved den anfægtede afgørelses lovlighed blev bestridt. Parlamentets generalsekretær fandt således i lighed med Parlamentets formand, at de påståede faktiske omstændigheder ikke udgjorde psykisk chikane som omhandlet i vedtægtens artikel 12a (herefter »afgørelsen om afslag på klagen«).

Retsforhandlinger og parternes påstande

46 Den 17. april 2018 blev Parlamentet af Retten som led i foranstaltningerne med henblik på sagens tilrettelæggelse bedt om i forbindelse med Parlamentets indgivelse af dets svarskrift at fremlægge de endelige konklusioner fra det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter« vedrørende sagsøgerens sag samt referaterne fra vidneafhøringerne for denne rådgivende instans, efter omstændighederne i en ikke-fortrolig udgave, for så vidt som sagsøgeren i sin stævning havde nedlagt påstand om, at den sagsøgte part blev pålagt at fremlægge disse dokumenter.

47 Parlamentet indgav sit svarskrift den 2. maj 2018. Ved skrivelse af 3. maj 2018 angav Parlamentet imidlertid, at det nægtede at fremlægge de krævede dokumenter, idet det forklarede, at det var afgørende for den rette funktion af det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter«, som var blevet nedsat efter dom af 12. december 2013, CH mod Parlamentet (F-129/12, EU:F:2013:203), at arbejdet og drøftelserne ved dette rådgivende udvalg, som tre kvæstorer havde accepteret at deltage i, forblev fortroligt vis-à-vis sagsøgeren. Parlamentet fremhævede imidlertid, at i den sag, der gav anledning til dom af 13. juli 2018, Curto mod Parlamentet (T-275/17, EU:T:2018:479), og i den verserende sag QH mod Parlamentet (T-748/16), havde Retten truffet afgørelse om, at dokumenter, der svarede til de dokumenter, der blev anmodet om i den foreliggende sag, ikke var fortrolige vis-à-vis de omhandlede sagsøgere, og således havde videregivet disse dokumenter til sidstnævnte. Parlamentet anførte således, at »[s]tillet over for en praksis, som er ved at blive systematisk, og som truer selve eksistensen af ordningen for behandling af klager fra akkrediterede parlamentariske assistenter over psykisk chikane foretaget af parlamentsmedlemmer, må [i]nstitutionen med beklagelse meddele, at den ikke længere vil fremsende hemmelige dokumenter til Retten uden sikkerhed for, at de under alle omstændigheder ikke vil blive meddelt [den sagsøgende part]«.

48 Ved kendelse af 18. maj 2018 pålagde Retten i henhold til Rettens procesreglements artikel 92, stk. 3, Parlamentet at fremlægge konklusionerne og de eventuelle referater af de vidneafhøringer, som det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter« havde foretaget efter ansøgningen om bistand, idet Retten samtidig præciserede, at disse dokumenter ikke ville blive videresendt til sagsøgeren på dette trin i sagen.

49 Ved skrivelse af 4. juni 2018 gentog Parlamentet sin nægtelse af at fremlægge de dokumenter, der var anmodet om ved afgørelsen om bevisoptagelse, idet det samtidig foreslog Retten, at Parlamentet, hvis Retten ønskede det, uformelt, således at dokumenterne ikke blev tilført sagens akter, kunne meddele Retten disse dokumenter, og at »[i]nstitutionen således ville være sikret, at sagsøgeren ikke havde adgang til dokumenter, som institutionen opfattede som hemmelige og fortrolige«.

50 Den 28. juni 2018 blev parterne som led i foranstaltningerne med henblik på sagens tilrettelæggelse opfordret til at tage stilling til de følger, der skulle drages ved sagens behandling af Parlamentets afgørelse, meddelt den 4. juni 2018, hvorved Parlamentet nægtede at fremlægge de dokumenter for Retten, som denne ved kendelse af 18. maj 2018 havde pålagt Parlamentet at fremlægge. Parternes

opmærksomhed blev i denne forbindelse henledt på dels dom af 10. juni 1980, M. mod Kommissionen (155/78, EU:C:1980:150), og af 12. maj 2010, Kommissionen mod Meierhofer (T-560/08 P, EU:T:2010:192), dels dom af 29. juni 2018, HF mod Parlamentet (T-218/17, EU:T:2018:393).

51 Sagsøgeren og Parlamentet indgav henholdsvis den 10. og den 11. juli 2018 deres bemærkninger i denne henseende.

52 Den 8. august 2018 blev den skriftlige forhandling afsluttet, idet Retten vurderede, at en anden udveksling af svarskrifter ikke var fornøden, og idet den i øvrigt forkastede sagsøgerens anmodning herom af 2. august 2018, og parterne afgav mundtlige indlæg under retsmødet den 25. oktober 2018.

53 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:

– Den anfægtede afgørelse og om fornødent afgørelsen om afslag på klagen annulleres.

– Parlamentet tilpligtes at betale 68 500 EUR i erstatning for de ikke-økonomiske tab, som sagsøgeren har lidt.

– Parlamentet tilpligtes at betale sagsomkostningerne.

54 Parlamentet har nedlagt følgende påstande:

– Frifindelse.

– Sagsøgeren tilpligtes at betale sagsomkostningerne.

Retlige bemærkninger

Om annullationspåstandene

55 Til støtte for sine påstande om annullation af den anfægtede afgørelse og i givet fald af afgørelsen om afslag på klagen har sagsøgeren fremført to anbringender om henholdsvis for det første en tilsidesættelse af chartrets artikel 41, af vedtægtens artikel 25 og af begrundelsespligten, af princippet om god forvaltning, af retten til at blive hørt, af retten til forsvar og af omsorgspligten, og for det andet et åbenbart fejlagtigt skøn, en tilsidesættelse af chartrets artikel 31, af vedtægtens artikel 12a og 24 og af omsorgspligten.

Annullationspåstandens genstand

56 Ifølge fast retspraksis har påstande om annullation, der formelt er rettet mod en afgørelse om afslag på en klage, den virkning retligt at få prøvet den akt, der har været genstand for klagen, når de som sådan er uden selvstændigt indhold (jf. i denne retning dom af 17.1.1989, Vainker mod Parlamentet, 293/87, EU:C:1989:8, præmis 8, og af 6.4.2006, Camós Grau mod Kommissionen, T-309/03, EU:T:2006:110, præmis 43).

57 Eftersom afgørelsen om afslag på klagen i det foreliggende tilfælde blot bekræfter den anfægtede afgørelse, skal det fastslås, at påstanden om annullation af afgørelsen om afslag på klagen ikke har et selvstændigt indhold, og at der derfor ikke er grundlag for at tage særskilt stilling til denne påstand, selv om der i forbindelse med undersøgelsen af lovligheden af den anfægtede afgørelse skal tages hensyn til dels begrundelsen i afgørelsen om afslag på klagen, idet denne begrundelse skal være sammenfaldende med begrundelsen i den anfægtede afgørelse (jf. i denne retning dom af 9.12.2009,

Kommissionen mod Birkhoff, T-377/08 P, EU:T:2009:485, præmis 58 og 59 samt den deri nævnte retspraksis), dels til den begrundelse, der fremgår af den begrundede afgørelse, som den anfægtede afgørelse henviser til.

Om det første anbringende om tilsidesættelse af chartrets artikel 41, af vedtægtens artikel 25 og af begrundelsespligten, af princippet om god forvaltning, af retten til at blive hørt, af retten til forsvar og af omsorgspligten

58 Sagsøgeren har til støtte for det første anbringende gjort gældende, at ansættelsesmyndighedens manglende fremsendelse under den administrative procedure af rapporten fra det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter«, af listen over de vidner, dette udvalg havde afhørt, samt af referaterne af afhøringerne af disse vidner betyder, at det ikke er muligt for sagsøgeren at forstå det ræsonnement, der er gengivet i den begrundede afgørelse, som den anfægtede afgørelse henviser til, og hvorved de hævdede faktiske omstændigheder blev anset for ikke at udgøre psykisk chikane af sagsøgeren. Sagsøgeren var i øvrigt heller ikke i stand til at vurdere dels, om dette rådgivende udvalg havde afhørt vidner og navnlig de vidner, som sagsøgeren havde nævnt, herunder to læger, dels, om ansættelsesmyndigheden havde taget behørigt hensyn til de lægeerklæringer fra en neuropsykiater og fra sagsøgerens praktiserende læge, som hun havde fremlagt.

59 Sagsøgeren har ligeledes foreholdt ansættelsesmyndigheden, at denne ikke fremsendte rapporten fra det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter«. Ifølge sagsøgeren var en sådan fremsendelse så meget desto mere nødvendig, som den anfægtede afgørelse ikke var tilstrækkeligt begrundet. I øvrigt har sagsøgeren gjort gældende, at meddelelsen af denne rapport og af referaterne fra afhøringerne af vidnerne var uundværlige for, at sagsøgeren kunne sikre sig, at disse vidneudsagn ikke var forvanskede.

60 Under alle omstændigheder udgør den manglende meddelelse af rapporten fra det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter« og af referaterne af vidneafhøringerne, i det mindste i en ikke-fortrolig udgave, en tilsidesættelse af sagsøgerens ret til at blive hørt, således som Retten fastslog det i dom af 29. juni 2018, HF mod Parlamentet (T-218/17, EU:T:2018:393). Ansættelsesmyndighedens indstilling udgjorde ligeledes en tilsidesættelse af dennes omsorgspligt, fordi sagsøgerens interesse i at råde over disse dokumenter og en tilstrækkelig begrundelse vedrørende afslaget på ansøgningen om bistand åbenbart ikke blev taget i betragtning.

61 Parlamentet har nedlagt påstand om, at dette anbringende skal forkastes som ugrundet.

62 Parlamentet har anført, at ansættelsesmyndigheden i den foreliggende sag opfyldte sin begrundelsespligt. Hvad angår afhøringen af vidner har Parlamentet samtidig med, at det anerkender, at disses vidneudsagn kan udgøre et værdifuldt bidrag for ansøgeren om bistand med henblik på at supplere eller kompensere for manglende beviser, dels gjort gældende, at bevisværdien af disse udsagn må relativiseres. Dels har Parlamentet gjort gældende, at »hvis den fortrolighed, vidnerne er blevet lovet, ofres for at give præference til en overdreven transparens, vil det uundgåeligt dræne muligheden for at opnå uforbeholdne, fuldstændige og objektive vidneudsagn fra tredjemænd, [eller endda] helt enkelt muligheden for at opnå deres vidneudsagn«. Af denne grund er det Parlamentets opfattelse, at fortroligheden bør udstrækkes til at omfatte såvel rapporten fra det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter« som referaterne af vidneafhøringerne og listen over de vidner, der er blevet afhørt af det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter«, hvilket begrunder dels, at disse dokumenter ikke på nogen måde kommer i sagsøgerens besiddelse, dels, at Parlamentet nægter at efterkomme Rettens foranstaltning til bevisoptagelse.

63 For så vidt angår retten til at blive hørt har Parlamentet gjort gældende, at det har overholdt denne ret i den foreliggende sag, fordi sagsøgeren har haft mulighed for at fremsætte sine bemærkninger til den begrundede afgørelse, og at en fremsendelse af den rapport, det særlige rådgivende udvalg for

»akkrediterede parlamentariske assistenter« udarbejdede, under alle omstændigheder ikke var nødvendigt for, at sagsøgeren kunne gøre sine bemærkninger gældende. Derudover har Parlamentet anført, at da en sådan fremsendelse ville skade effektiviteten af dette udvalgs arbejde, var ansættelsesmyndigheden ikke forpligtet til at fremsende denne rapport eller referaterne af vidneafhøringerne til sagsøgeren.

– Indledende betragtninger om behandlingen af en ansøgning om bistand i henhold til vedtægten

64 Det skal indledningsvis bemærkes, at når der i henhold til vedtægtens artikel 90, stk. 1, indgives en ansøgning om bistand i den forstand, hvori dette udtryk er anvendt i den nævnte vedtægts artikel 24, til ansættelsesmyndigheden ved en institution, skal denne myndighed i medfør af bistandspligten, og når der foreligger en episode, som er uforenelig med en ordentlig og rolig afvikling af tjenesten, skride ind med den nødvendige fasthed og så hurtigt og hensynsfuldt, som forholdene kræver, konstatere, hvad der er sket, for på denne baggrund at afgøre, hvilke konsekvenser der vil være passende. Med henblik herpå påhviler det den tjenestemand eller den ansatte, der gør krav på beskyttelse fra institutionen, i det mindste at fremlægge et foreløbigt bevis for, at de angreb, som vedkommende hævder at have været udsat for, faktisk har fundet sted. I så fald er den pågældende institution forpligtet til at iværksætte passende foranstaltninger, navnlig ved at gennemføre en administrativ undersøgelse, for i samarbejde med ophavsmanden til ansøgningen om bistand at fastslå de omstændigheder, der ligger til grund for klagen (dom af 26.1.1989, Koutchoumoff mod Kommissionen, 224/87, EU:C:1989:38, præmis 15 og 16, af 12.7.2011, Kommissionen mod Q, T-80/09 P, EU:T:2011:347, præmis 84, og af 24.4.2017, HF mod Parlamentet, T-570/16, EU:T:2017:283, præmis 46).

65 Når der fremsættes en påstand om chikane, indebærer bistandspligten bl.a., at administrationen er forpligtet til grundigt, hurtigt og fortroligt at undersøge den ansøgning om bistand, hvori der fremsættes påstand om chikane, og meddele ansøgeren resultatet af undersøgelsen (dom af 24.4.2017, HF mod Parlamentet, T-570/16, EU:T:2017:283, præmis 47, og af 6.10.2015, CH mod Parlamentet, F-132/14, EU:F:2015:115, præmis 88).

66 Denne forpligtelse foreligger, selv når ansøgningen om bistand vedrører en »tredjemand« som omhandlet i vedtægtens artikel 24, som ikke er en anden tjenestemand eller anden ansat, men et medlem af en institution (jf. i denne retning dom af 12.12.2013, CH mod Parlamentet, F-129/12, EU:F:2013:203, præmis 54-58, og af 26.3.2015, CN mod Parlamentet, F-26/14, EU:F:2015:22, præmis 42). Hvad således angår parlamentsmedlemmer er disse ligeledes forpligtede til at overholde forbuddet mod enhver psykisk eller seksuel chikane som foreskrevet i artikel 12a (jf. i denne retning dom af 13.7.2018, Curto mod Parlamentet, T-275/17, EU:T:2018:479, præmis 79-81).

67 Med hensyn til de foranstaltninger, der skal træffes i en situation, der som i det foreliggende tilfælde er omfattet af anvendelsesområdet for vedtægtens artikel 24, råder administrationen over en vid skønsbeføjelse, der er underlagt Unionens retsinstansers kontrol, for så vidt angår spørgsmålet om, hvilke foranstaltninger og midler der skal iværksættes ved anvendelsen af vedtægtens artikel 24 (dom af 15.9.1998, Haas m.fl. mod Kommissionen, T-3/96, EU:T:1998:202, præmis 54, af 25.10.2007, Lo Giudice mod Kommissionen, T-154/05, EU:T:2007:322, præmis 137, og af 24.4.2017, HF mod Parlamentet, T-570/16, EU:T:2017:283, præmis 48).

68 Når administrationen, efter at der er indgivet en ansøgning om bistand af den type, der er genstand for den foreliggende sag, beslutter at indlede en administrativ undersøgelse og i givet fald at overlade denne undersøgelse som i det foreliggende tilfælde til et rådgivende udvalg (jf. i denne retning dom af 6.10.2015, CH mod Parlamentet, F-132/14, EU:F:2015:115, præmis 99), er selve formålet med denne administrative undersøgelse at be- eller afkræfte, om der foreligger psykisk chikane i den forstand, hvori dette udtryk er anvendt i vedtægtens artikel 12a, således at ansættelsesmyndigheden ikke kan foregribe udfaldet af undersøgelsen og netop end ikke stiltiende skal tage stilling til, om den påståede

chikane faktisk har fundet sted, før den har modtaget resultatet af den administrative undersøgelse. Det er med andre ord en forudsætning for indledningen af en administrativ undersøgelse, at administrationen ikke på et for tidligt tidspunkt fastlægger sin holdning hovedsageligt på grundlag af en ensidig beskrivelse af omstændighederne i ansøgningen om bistand, idet den tværtimod skal vente med at fastlægge sin holdning indtil afslutningen af den nævnte undersøgelse, der skal gennemføres således, at de påstande, der er fremsat af tjenestemanden eller den ansatte, der har indgivet ansøgningen om bistand, sammenholdes med den udlægning af de faktiske omstændigheder, som den påståede chikanør har redegjort for, og den udlægning, som er givet af de personer, der måtte have været vidner til de omstændigheder, der angiveligt er udtryk for, at den påståede chikanør har tilsidesat vedtægtens artikel 12a (jf. i denne retning dom af 24.4.2017, HF mod Parlamentet, T-570/16, EU:T:2017:283, præmis 59 og den deri nævnte retspraksis).

69 I denne forbindelse bemærkes dels, at den omstændighed, at administrationen efter afslutningen af en administrativ undersøgelse, der eventuelt er gennemført med bistand fra et organ, der er uafhængigt af ansættelsesmyndigheden, såsom det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter«, konstaterer, at der foreligger psykisk chikane, i sig selv kan have en gunstig virkning i forbindelse med behandlingsprocessen med henblik på restitueringen hos den tjenestemand eller ansatte, der udsættes for chikane, og ikke blot kan begrunde en disciplinær foranstaltning over for chikanøren, men også kan anvendes af ofret med henblik på eventuelt at anlægge en national retssag, i forbindelse med hvilken ansættelsesmyndighedens bistandspligt i henhold til vedtægtens artikel 24 finder anvendelse og ikke ophører i forbindelse med, at den berørte ansattes ansættelsesperiode udløber. Dels kan afslutningen af en administrativ undersøgelse omvendt gøre det muligt at afkræfte de påstande, der er fremsat af det påståede offer, og dermed gøre det muligt at erstatte den skade, som en sådan anklage i tilfælde af, at den måtte vise sig ubegrundet, har forvoldt hos den person, der i forbindelse med en undersøgelsesprocedure formodes at have udøvet chikane (jf. i denne retning dom af 24.4.2017, HF mod Parlamentet, T-570/16, EU:T:2017:283, præmis 61 og den deri nævnte retspraksis).

70 Det skal om dette forhold først bemærkes, at vedtægten ikke fastsætter en specifik procedure, som administrationen har pligt til at følge, når den behandler en ansøgning om bistand i den forstand, hvori dette udtryk er anvendt i vedtægtens artikel 24, og som er indgivet i henhold til den nævnte vedtægts artikel 90, stk. 1, og vedrører en påstand, der er fremsat af en tjenestemand eller en ansat, om, at en anden tjenestemand eller ansat eller et medlem af en institution over for den pågældende har udvist en adfærd, der er i strid med vedtægtens artikel 12a (dom af 29.6.2018, HF mod Parlamentet, T-218/17, under appel, EU:T:2018:393, præmis 65).

71 Endelig skal det bemærkes, at en administrativ undersøgelsesprocedure, der gennemføres, efter at en tjenestemand eller en ansat har indgivet en ansøgning om bistand som omhandlet i vedtægtens artikel 24, der vedrører adfærd, der er udvist af en tredjemand – enten en tjenestemand eller en ansat eller et medlem af en institution – som hævdes at udføre psykisk chikane i den forstand, hvori dette udtryk er anvendt i vedtægtens artikel 12a, ganske vist er indledt på den pågældendes foranledning, men ikke kan anses for en undersøgelsesprocedure, der er indledt over for den nævnte tjenestemand eller ansatte (jf. i denne retning dom af 16.5.2012, Skareby mod Kommissionen, F-42/10, EU:F:2012:64, præmis 46). Det fremgår nemlig af fast retspraksis, at det hovedsageligt påhviler den person, der har indgivet ansøgningen om bistand, og som hævder at være blevet udsat for psykisk chikane, at samarbejde om gennemførelsen af en hensigtsmæssig administrativ undersøgelse med det formål at fastlægge de faktiske omstændigheder (dom af 26.1.1989, Koutchoumoff mod Kommissionen, 224/87, EU:C:1989:38, præmis 15 og 16, af 25.10.2007, Lo Giudice mod Kommissionen, T-154/05, EU:T:2007:322, præmis 136, og af 6.10.2015, CH mod Parlamentet, F-132/14, EU:F:2015:115, præmis 87).

72 Overholdelsen af retten til forsvar som omhandlet i chartrets artikel 48, der har overskriften »Uskyldsformodning og ret til et forsvar«, indebærer imidlertid ganske vist, at adressater for en afgørelse, der i væsentlig grad påvirker deres interesser, skal have mulighed for at gøre deres

synspunkter gældende vedrørende de omstændigheder, der er lagt dem til »last« som grundlag for disse afgørelser (dom af 14.6.2016, Marchiani mod Parlamentet, C-566/14 P, EU:C:2016:437, præmis 51), og omfatter et krav om overholdelse af kontradiktionsprincippet, der går videre end kravet om overholdelse af retten til at blive hørt, der i øvrigt også er sikret som en del af chartrets artikel 41, der har overskriften »Ret til god forvaltning«. Overholdelsen af retten til forsvar som omhandlet i chartrets artikel 48 kan imidlertid kun påberåbes i forbindelse med en procedure, der indledes »mod« en person, og som kan føre til en akt, der indebærer et klagepunkt imod den pågældende, i hvilken forbindelse administrationen har lagt vægt på beviser mod denne person (dom af 29.6.2018, HF mod Parlamentet, T-218/17, under appel, EU:T:2018:393, præmis 67; jf. ligeledes i denne retning dom af 16.5.2012, Skareby mod Kommissionen, F-42/10, EU:F:2012:64, præmis 46).

73 Det følger heraf, at den person, der indgiver en ansøgning om bistand, i forbindelse med den procedure, der gennemføres af ansættelsesmyndigheden med henblik på at tage stilling til denne ansøgning, der er baseret på tilsidesættelse af vedtægtens artikel 12a, ikke kan kræve, at retten til forsvar, der er omhandlet i chartrets artikel 48, som sådan overholdes, og heller ikke i denne forbindelse i form af en tilsidesættelse af kontradiktionsprincippet (dom af 29.6.2018, HF mod Parlamentet, T-218/17, under appel, EU:T:2018:393, præmis 68).

74 Det samme gør sig gældende for den påståede chikanør. Det er nemlig korrekt, at der kan være rejst personlig anklage mod den påståede chikanør i den ansøgning om bistand, der har givet anledning til indledningen af den administrative undersøgelse, og at det kan være nødvendigt, at han allerede på dette stadium forsvarer sig mod de anklager, der er rettet mod ham, hvilket kan begrunde, at han eventuelt flere gange skal høres i forbindelse med undersøgelsen (dom af 29.6.2018, HF mod Parlamentet, T-218/17, under appel, EU:T:2018:393, præmis 69; jf. ligeledes i denne retning dom af 17.9.2014, CQ mod Parlamentet, F-12/13, EU:F:2014:214, præmis 147). Det er imidlertid først på et senere tidspunkt i proceduren, såfremt der måtte blive indledt disciplinærforfølgning mod den pågældende, i det foreliggende tilfælde ved at indbringe en sag for Disciplinærrådet eller en tilsvarende instans, at han på dette tidspunkt kan påberåbe sig retten til forsvar som omhandlet i chartrets artikel 48, og navnlig kontradiktionsprincippet, idet det bemærkes, at vedtægten i tilfælde, hvor der rejses anklager mod en tjenestemand eller anden ansat, kun foreskriver en ret til at blive hørt om det principielle i at indlede disciplinærforfølgning, og at proceduren først får kontradiktorisk karakter, når sagen er indbragt for Disciplinærrådet (dom af 29.6.2018, HF mod Parlamentet, T-218/17, under appel, EU:T:2018:393, præmis 69; jf. ligeledes i denne retning dom af 19.3.1998, Tzoanos mod Kommissionen, T-74/96, EU:T:1998:58, præmis 340).

75 Når dette er sagt, må det konstateres, at den person, der har indgivet en ansøgning om bistand, som påstået offer kan påberåbe sig processuelle rettigheder, som er forskellige fra retten til forsvar i chartrets artikel 48, der ikke er så vidtgående som denne (dom af 16.5.2012, Skareby mod Kommissionen, F-42/10, EU:F:2012:64, præmis 48, og af 16.12.2015, De Loecker mod EEAS, F-34/15, EU:F:2015:153, præmis 43), og som i sidste ende er omfattet af retten til god forvaltning, der nu er fastsat i chartrets artikel 41 (dom af 29.6.2018, HF mod Parlamentet, T-218/17, under appel, EU:T:2018:393, præmis 70).

76 Det skal nemlig bemærkes, at formålet med en administrativ undersøgelse, som administrationen har indledt som svar på en ansøgning om bistand som omhandlet i vedtægtens artikel 24, er gennem undersøgelsens konklusioner at tilvejebringe klarhed over de omtvistede omstændigheder, således at administrationen i denne forbindelse kan træffe en endelig afgørelse, der gør det muligt for den enten at henlægge ansøgningen om bistand eller, når de påståede omstændigheder må anses for godtgjort og er omfattet af anvendelsesområdet for vedtægtens artikel 12a, bl.a. at indlede en disciplinærsag med henblik på i givet fald at vedtage disciplinære sanktioner over for den påståede chikanør (jf. for så vidt angår en funktionær eller anden ansat, dom af 24.4.2017, HF mod Parlamentet, T-570/16, EU:T:2017:283, præmis 57 og for så vidt angår et medlem af en institution, dom af 6.10.2015, CH mod Parlamentet, F-132/14, EU:F:2015:115, præmis 90).

77 Det forholder sig på den ene side således, at når administrationen i forbindelse med de foranstaltninger, som den beslutter at vedtage som svar på ansøgningen om bistand, beslutter at indlede en disciplinærprocedure i henhold til vedtægtens artikel 86 eller en tilsvarende procedure med den begrundelse, at den person, der er rejst anklager mod i denne ansøgning, har tilsidesat det forbud, der er fastsat i vedtægtens artikel 12a, er denne procedure således indledt mod den person, der er den påståede chikanør, således at sidstnævnte på dette tidspunkt kan påberåbe sig alle de processuelle garantier, der gør det muligt at udøve retten til forsvar som omhandlet i chartrets artikel 48, og navnlig kontradiktionsprincippet. Disse garantier er for en tjenestemand eller anden ansat de i bilag IX til vedtægten foreskrevne garantier (dom af 29.6.2018, HF mod Parlamentet, T-218/17, under appel, EU:T:2018:393, præmis 72), og for et parlamentsmedlem de i artikel 166 i Parlamentets forretningsorden foreskrevne garantier.

78 Det forholder sig på den anden side således, at når administrationen som svar på en ansøgning om bistand beslutter, at de oplysninger, der er påberåbt til støtte for ansøgningen om bistand, ikke er begrundede, og at den foreholdte adfærd derfor ikke udgør psykisk chikane som omhandlet i vedtægtens artikel 12a, indebærer en sådan afgørelse et klagepunkt imod den person, der har indgivet ansøgningen om bistand (jf. i denne retning dom af 12.9.2007, Combescot mod Kommissionen, T-249/04, EU:T:2007:261, præmis 32, og af 11.5.2010, Nanopoulos mod Kommissionen, F-30/08, EU:F:2010:43, præmis 93), og berører den pågældende negativt i den forstand, hvori dette udtryk er anvendt i chartrets artikel 41, stk. 2, litra a) (dom af 29.6.2018, HF mod Parlamentet, T-218/17, under appel, EU:T:2018:393, præmis 73).

79 For at overholde retten til god forvaltning er det således nødvendigt, at der foretages fyldestgørende høring af den person, der har indgivet ansøgningen om bistand, i overensstemmelse med chartrets artikel 41, stk. 2, litra a), før ansættelsesmyndigheden træffer denne afgørelse om afslag på ansøgningen om bistand. Dette indebærer, at der foretages en forudgående høring af den berørte om de grunde, som ansættelsesmyndigheden har til hensigt at anføre til støtte for afslaget på denne ansøgning (dom af 29.6.2018, HF mod Parlamentet, T-218/17, under appel, EU:T:2018:393, præmis 74).

80 Det er i den foreliggende sag uomtvistet, at sagsøgeren er blevet hørt forudgående af ansættelsesmyndigheden, før denne myndighed vedtog den anfægtede afgørelse, hvilket i den foreliggende sag skete på grundlag af den begrundede afgørelse og Parlamentets generaldirektør for personales skrivelse af 24. januar 2017. Sagsøgeren er imidlertid af den opfattelse, at der ikke blev foretaget en fyldestgørende høring af hende i forbindelse med de skriftlige bemærkninger, som hun indgav den 10. februar 2017, idet hun med henblik herpå ikke rådede over rapporten eller konklusionerne fra det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter«, idet formen for dette udvalgs stillingtagen ikke nødvendigvis og præcist var kendt på dette stadie, og heller ikke referaterne af vidneafhøringerne.

81 Det skal derfor bestemmes, om sagsøgerens ret til at blive hørt i det foreliggende tilfælde omfatter et krav om, at hun også havde adgang til udtalelsen fra det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter«, som muligvis blev vedtaget i form af en rapport eller et sæt konklusioner, og referaterne af de høringer, som dette udvalg foretog, med henblik på at kunne fremsætte sine bemærkninger til de grunde, som ansættelsesmyndigheden ved en henvisning til den begrundede afgørelse påberåbte sig som begrundelse for at give afslag på ansøgningen om bistand.

– Om ansættelsesmyndighedens pligt til – med henblik på at overholde sagsøgerens ret til at blive hørt – at overdrage sidstnævnte udtalelsen fra det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter« før vedtagelsen af den anfægtede afgørelse

82 Retten fastslog i en sag, der vedrørte det regelsæt, der finder anvendelse på Den Europæiske Centralbank (ECB), og ikke vedtægten, at når administrationen beslutter at indlede en administrativ undersøgelse, og når denne undersøgelse fører til udfærdigelsen af en rapport, skal der gives den ansatte ved denne institution, der har indgivet en »klage« i henhold til den terminologi, der anvendes i regelsættet for den nævnte institution, mulighed for at gøre opmærksom på omstændigheder, som angiveligt er omfattet af begrebet psykisk chikane, således som dette begreb defineres i de administrative regler for ECB's personale, og den person, der er rejst anklager imod, mulighed for at fremsætte deres bemærkninger til udkastet til undersøgelsesrapporten, således som det fremgår af de nævnte regler, før ECB's administration tager stilling til klagen, eller i det mindste til de elementer, som denne administration har lagt til grund med henblik på at træffe en afgørelse (jf. i denne retning dom af 23.9.2015, Cerafogli mod ECB, T-114/13 P, EU:T:2015:678, præmis 41).

83 Ansættelsesmyndigheden skal inden for det vedtægtsmæssige område ikke behandle en klage, men en ansøgning om bistand, der er indgivet i henhold til vedtægtens artikel 24 og artikel 90, stk. 1. I modsætning til, hvad der er tilfældet for den ordning, der gælder for ECB, foreskriver vedtægten ikke en specifik procedure for, hvorledes ansættelsesmyndigheden skal behandle en ansøgning om bistand i den forstand, hvori dette udtryk er anvendt i vedtægtens artikel 24, hvori det gøres gældende, at der er sket en tilsidesættelse af vedtægtens artikel 12a, og heller ikke en bestemmelse, der som sådan kræver, at udtalelsen, rapporten eller konklusionerne fra et rådgivende udvalg såsom det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter« eller endog referaterne af de vidneafhøringer, som dette udvalg har foretaget, skal sendes til den person, der har indgivet ansøgningen om bistand, eller den person, der i denne ansøgning er nævnt som den påståede chikanør (dom af 29.6.2018, HF mod Parlamentet, T-218/17, under appel, EU:T:2018:393, præmis 78).

84 Når dette er sagt, er det blevet fastslået, at vedtægten med forbehold af hensynet til beskyttelsen af interessen hos de anklagede personer og de personer, der har afgivet vidneudsagn i forbindelse med undersøgelsen, ikke indeholder bestemmelser, der forbyder, at den endelige undersøgelsesrapport fremsendes til en tredjeperson, der har en legitim interesse i at få kendskab til indholdet af den nævnte rapport, således som det er tilfældet med den person, som har indgivet en ansøgning om bistand i henhold til vedtægtens artikel 24, hvori det hævdes, at der er sket en tilsidesættelse af vedtægtens artikel 12a. Det er således i denne forbindelse blevet præciseret, at visse institutioner inden for rammerne af deres handlefrihed i forbindelse med gennemførelsen af visse bestemmelser i vedtægten indimellem anvender denne løsning, idet de fremsender den endelige undersøgelsesrapport til den person, der har ansøgt om bistand, enten inden der anlægges et søgsmål, idet de vedlægger rapporten til den endelige afgørelse i forhold til ansøgningen om bistand, eller i forbindelse med gennemførelsen af de foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse, som Unionens retsinstanser anordner, når de træffer afgørelse i første instans (jf. i denne retning dom af 11.7.2013, Tzirani mod Kommissionen, F-46/11, EU:F:2013:115, præmis 133), såsom den foranstaltning med henblik på sagens tilrettelæggelse af 17. april 2018, som Parlamentet i den foreliggende sag nægtede at efterkomme.

85 Retten er imidlertid af den opfattelse, at når ansættelsesmyndigheden som i det foreliggende tilfælde beslutter at tilslutte sig udtalelsen – som muligvis blev vedtaget i form af en rapport eller et sæt konklusioner – fra et rådgivende udvalg, som den har overladt ansvaret for at gennemføre en administrativ undersøgelse, og når den i den afgørelse, hvorved den tager stilling til ansøgningen om bistand, tager hensyn til den udtalelse, som dette rådgivende udvalg således har udfærdiget, skal den nævnte udtalelse, der har rådgivende karakter, og som kan udfærdiges i en ikke-fortrolig version, der respekterer den anonymitet, som vidnerne er blevet indrømmet, som følge af den ret til at blive hørt, der tilkommer den person, som har indgivet ansøgningen om bistand, i princippet bringes til

sidstnævnte persons kendskab, og dette selv om de interne regler for akkrediterede parlamentariske assistenter om mobning ikke foreskriver en sådan videresendelse (jf. i denne retning dom af 29.6.2018, HF mod Parlamentet, T-218/17, under appel, EU:T:2018:393, præmis 80).

86 Denne opfattelse drages ikke i tvivl af den omstændighed, som Parlamentet har henvist til, at der i den foreliggende sag er tale om et dokument, der er udarbejdet af det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter« og ikke et dokument udarbejdet af det almindelige rådgivende udvalg, således som det var tilfældet i den sag, der gav anledning til dom af 29. juni 2018, HF mod Parlamentet (T-218/17, under appel, EU:T:2018:393).

87 Som Parlamentet har fremhævet, leverer det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter« blot en »begrundet udtalelse« til Parlamentets formand, som ikke er bindende for denne, når han på sin side vedtager en begrundet afgørelse, som ansættelsesmyndigheden støtter sig til, når den træffer afgørelse vedrørende ansøgningen om bistand. Parlamentet har insisteret på dette punkt, idet det har fremhævet, at for så vidt angår ansøgninger om bistand fra akkrediterede parlamentariske assistenter, der behandles i samarbejde med det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter«, gælder det, at Parlamentets formand, i modsætning til sager vedrørende ansøgninger om bistand, der behandles i samarbejde med det almindelige rådgivende udvalgt, indtræder i behandlingen og »råder over en enekompetence til at træffe afgørelse om, hvorvidt der foreligger et tilfælde af chikane eller ej, som er langt klarere defineret, end det er tilfældet for den beføjelse, der er tillagt generalsekretæren i tilfælde af mobning af funktionærer«.

88 Disse overvejelser kan imidlertid, selv om Parlamentets hensyntagen til, at arbejdet ved det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter« forbliver strengt fortroligt, således at det sikres, at kvæstorerne fortsat vil acceptere at deltage i dette arbejde, ikke kan drage den grundlæggende ret til at blive hørt, som enhver tjenestemand eller anden ansat har i medfør af chartrets artikel 41, stk. 2, litra a), inden ansættelsesmyndigheden træffer afgørelse om den ansøgning om bistand, som vedkommende har indgivet.

89 Selv om den udtalelse, som det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter« har formuleret, er uden retligt bindende karakter, skal den navnlig, fordi såvel Parlamentets formand ved vedtagelsen af den begrundede afgørelse som ansættelsesmyndigheden, når den træffer afgørelse vedrørende ansøgningen om bistand, er i besiddelse af denne udtalelse, ligeledes bringes til den akkrediterede parlamentariske assistents kendskab, således at denne forudgående kan tage stilling til udtalelsens indhold, før ansættelsesmyndigheden træffer afgørelse vedrørende ansøgningen om bistand, idet den lægger denne udtalelse til grund, herunder indirekte. I den foreliggende sag er det således utilstrækkeligt, at det kun er den begrundede afgørelse, der er blevet stillet til rådighed for sagsøgeren, selv om Parlamentets formand i denne afgørelse anfører, at han har gengivet indholdet af konklusionerne fra det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter«.

90 Hvad derudover angår risikoen for, at vidnernes identitet, herunder eventuelle parlamentsmedlemmer, afsløres i tilfælde af en videregivelse af indholdet i udtalelsen fra det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter« til sagsøgeren, må det fastslås, at intet forhindrer dette udvalg i at redigere denne udtalelse, som eventuelt kan antage form af en rapport eller et sæt konklusioner, på en sådan måde, at det ikke er muligt at identificere de vidner, der har bistået i forbindelse med en administrativ undersøgelse. Som følge deraf kan der ikke gives medhold i denne argumentation, og det så meget desto mere ikke i den foreliggende sags kontekst, fordi Retten, da den ikke har kunnet få kendskab til dette dokument, er uvidende om dets indhold, og heller ikke kan være sikker på, om det tager form af en udtalelse, en rapport eller et sæt konklusioner, henset til den uklare måde, Parlamentet har henvist til dokumentet på.

91 På baggrund af samtlige de ovenfor anførte betragtninger må det fastslås, at det var i strid med retten til at blive hørt som fastsat i chartrets artikel 41, at ansættelsesmyndigheden i den anfægtede afgørelse og i afgørelsen om afslag på klagen afslog at meddele sagsøgeren udtalelsen fra det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter«, som muligvis blev truffet i form af en rapport eller et sæt konklusioner, og at sagsøgeren således i den foreliggende sag ikke er blevet hørt i tilstrækkelig grad alene på grundlag af den begrundede afgørelse, som redegjorde for grundene til, at Parlamentets formand, idet han lagde denne udtalelse til grund, anså de beskyldninger, der var anført i anmodningen om bistand, for ugrundede.

– Om ansættelsesmyndighedens pligt til – med henblik på at overholde sagsøgerens ret til at blive hørt – at overdrage sidstnævnte referaterne af vidneafhøringerne før vedtagelsen af den anfægtede afgørelse

92 Hvad angår referaterne af de vidneafhøringer, som det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter« har afholdt, er Retten af den opfattelse, at administrationen for at sikre en effektiv gennemførelse af forbuddet mod enhver form for psykisk eller seksuel chikane på arbejdspladsen i princippet er berettiget til at fastsætte en mulighed for at forsikre de vidner, der accepterer at afgive deres forklaringer om de omtvistede omstændigheder i tilfælde, hvor der hævdes at foreligge chikane, at deres vidneudsagn vil forblive fortrolige i forhold til såvel den påståede chikanør som det påståede offer, i det mindste inden for rammerne af den procedure, der følges i forbindelse med behandlingen af en ansøgning om bistand i den forstand, hvori dette udtryk er anvendt i vedtægtens artikel 24 (dom af 29.6.2018, HF mod Parlamentet, T-218/17, under appel, EU:T:2018:393, præmis 83).

93 Eftersom et af de formål, der i forbindelse med behandlingen af en ansøgning om bistand er pålagt administrationen, består i at sikre en rolig afvikling af tjenesten, vil det nemlig dels kunne bringe dette formål i fare, såfremt såvel den påståede chikanør som det påståede offer fik kendskab til indholdet af vidneudsagnene, idet dette ville kunne genoplive et eventuelt fjendskab mellem enkeltpersoner inden for tjenesten eller institutionen og tilskynde de personer, der kunne afgive et relevant vidneudsagn, til fremover at undlade at gøre dette (dom af 29.6.2018, HF mod Parlamentet, T-218/17, under appel, EU:T:2018:393, præmis 84).

94 Dels er den institution, der accepterer at modtage oplysninger, som er afgivet frivilligt, men som ledsages af en anmodning om fortrolighed for at beskytte meddelerens anonymitet, forpligtet til at respektere en sådan betingelse (jf. i denne retning og analogt dom af 7.11.1985, Adams mod Kommissionen, 145/83, EU:C:1985:448, præmis 34). Det samme kan imidlertid gøre sig gældende, når tjenestemænd eller ansatte eller medlemmer af en institution accepterer at afgive deres vidneudsagn for at gøre det muligt for administrationen at belyse de faktiske omstændigheder, der er genstand for en ansøgning om bistand, men som til gengæld kræver sikkerhed for, at de forbliver anonyme over for den påståede chikanør og/eller det påståede offer, idet det bemærkes, at selv om det ud fra et vedtægtsmæssigt eller politisk synspunkt er ønskeligt, at de deltager, er de ikke nødvendigvis forpligtet til at samarbejde i forbindelse med undersøgelsen ved at afgive deres vidneudsagn (dom af 29.6.2018, HF mod Parlamentet, T-218/17, under appel, EU:T:2018:393, præmis 85).

95 Når dette er sagt, gælder det, at når administrationen beslutter at indlede en disciplinærsag mod den påståede chikanør, påhviler det ansættelsesmyndigheden at fremsende ethvert dokument til den berørte, som den pågældende ønsker, at Disciplinærrådet skal foretage en vurdering af, idet det i givet fald tilkommer Disciplinærrådet på ny at afhøre vidnerne om de foreholdte omstændigheder (dom af 29.6.2018, HF mod Parlamentet, T-218/17, under appel, EU:T:2018:393, præmis 86). Dette ræsonnement finder analog anvendelse i forhold til medlemmerne af en institution, såsom Parlamentets medlemmer, for hvem en særlig procedure foreligger, såsom den i Parlamentets forretningsordens artikel 166 foreskrevne.

96 På baggrund af de ovenfor anførte betragtninger skal det fastslås, at ansættelsesmyndigheden i det foreliggende tilfælde ikke tilsidesatte retten til at blive hørt som fastsat i chartrets artikel 41, da den i den foreliggende sag nægtede at fremsende referaterne af de vidneafhøringer, der var foretaget under den administrative procedure, til sagsøgeren.

– Om konsekvenserne af tilsidesættelsen af retten til at blive hørt som følge af den manglende videregivelse under den administrative procedure af udtalelsen fra det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter«

97 Hvad angår konsekvenserne af, at sagsøgeren ikke fik adgang til udtalelsen fra det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter« under den administrative procedure, skal det bemærkes, at det fremgår af retspraksis, at selv om der foreligger en tilsidesættelse af retten til at blive hørt, er det, for at anbringendet kan tages til følge, desuden nødvendigt, at sagen kunne have fået et andet udfald, såfremt denne ulovlighed ikke havde foreligget (jf. i denne retning kendelse af 14.4.2016, Dalli mod Kommissionen, C-394/15 P, ikke trykt i Sml., EU:C:2016:262, præmis 41; jf. ligeledes i denne retning dom af 6.2.2007, Wunenburger mod Kommissionen, T-246/04 og T-71/05, EU:T:2007:34, præmis 149, og af 24.4.2017, HF mod Parlamentet, T-584/16, EU:T:2017:282, præmis 157).

98 For at kunne undersøge dette spørgsmål, ville det have været nødvendigt, at såvel sagsøgeren som Retten rådede over udtalelsen fra det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter«, som muligvis blev truffet i form af en rapport eller et sæt konklusioner, i givet fald i en ikke-fortrolig version, med henblik på dels, at sagsøgeren kunne redegøre for, hvilke argumenter hun kunne have gjort gældende under den administrative procedure, hvis hun havde haft adgang til dette dokument, dels, at Retten kunne bedømme, om dette kunne have ført til et andet resultat af ansættelsesmyndighedens behandling af ansøgningen om bistand.

99 Parlamentets nægtelse af at fremsende denne udtalelse, som muligvis blev truffet i form af en rapport eller et sæt konklusioner, samt i øvrigt referaterne af vidneafhøringerne til Retten, selv om fremsendelsen af disse sidstnævnte i den retlige fase er blevet anerkendt som en del af retten til en effektiv domstolsprøvelse (jf. i denne retning dom af 23.9.2015, Cerafogli mod ECB, T-114/13 P, EU:T:2015:678, præmis 42-49), har den virkning, at den gør det umuligt for Retten at udøve den prøvelsesret, den er tillagt ved artikel 270 TEUF og vedtægten (jf. i denne retning dom af 10.6.1980, M. mod Kommissionen, 155/78, EU:C:1980:150, præmis 20).

100 Da hverken EUF-traktaten, statutten for Den Europæiske Unions Domstol eller Rettens procesreglement giver mulighed for at pålægge sanktioner i tilfælde af, at en kendelse truffet i henhold til procesreglementets artikel 92 om bevisoptagelse, såsom kendelsen af 18. maj 2018, ikke efterkommes, er Rettens eneste mulige reaktion i forhold til en sådan nægtelse, der i øvrigt strider mod den pligt til loyalt samarbejde, der er fastsat i artikel 13, stk. 2, TEU, at Retten drager konsekvenserne deraf i forbindelse med den afgørelse, hvorved sagen afsluttes (dom af 12.5.2010, Kommissionen mod Meierhofer, T-560/08 P, EU:T:2010:192, præmis 73).

101 Parlamentet kan, som Retten fastslog i dom af 29. juni 2018, HF mod Parlamentet (T-218/17, under appel, EU:T:2018:393, præmis 83-86), ikke vedrørende dette punkt begrunde sin nægtelse af at fremlægge de dokumenter, Retten har anmodet om ved kendelse af 18. maj 2018, ved at foregive, at det tilkommer Parlamentet at beskytte anonymiteten for personer, herunder medlemmer af denne institution, som har indvilliget i at afgive vidneudsagn, hvilken beskyttelse nødvendigvis må ske ved opretholdelsen af en fuldstændig fortrolighed vedrørende arbejdet ved det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter«, som ifølge Parlamentet skal forblive fuldstændig hemmeligt.

102 Sådanne overvejelser kan ganske vist påberåbes af Parlamentet i henhold til procesreglementets artikel 103, som vedrører behandling af fortrolige oplysninger og dokumenter.

103 Denne mulighed for at påberåbe procesreglementets artikel 103 for Retten fritager imidlertid ikke Parlamentet fra dets pligt til som fastlagt i medfør af det i artikel 13, stk. 2, TEU fastsatte princip om loyalt samarbejde at overholde de påbud, der er fastsat i kendelse af 18. maj 2018, som har retskraft i medfør af artikel 280 TEUF.

104 Navnlig tilkommer det – modsat det af Parlamentet anførte – Retten og ikke tvistens parter at bedømme den fortrolige karakter af de dokumenter, hvis fremlæggelse er anordnet i medfør af procesreglementets artikel 92, stk. 3, og i givet fald vurdere, om det grundet disse dokumenters fortrolige karakter, som EU-retsinstansen eventuelt måtte anerkende, vil være passende med henblik på at beskytte vidnernes identitet, at dokumenterne ikke i dette tilfælde videregives til sagsøgeren, men at det derimod pålægges den sagsøgte part at fremlægge dels en ikke-fortrolig udgave af disse dokumenter, hvor vidnernes navne og de oplysninger, som gør det muligt uden rimelig tvivl at fastlægge deres identitet, er udeladt (jf. i denne retning dom af 29.6.2018, HF mod Parlamentet, T-218/17, under appel, EU:T:2018:393, præmis 44), dels et ikke-fortroligt referat af disse dokumenter.

105 Hvad i øvrigt angår denne sidstnævnte mulighed kunne den give Retten mulighed for i givet fald at imødekomme Parlamentets bekymringer med hensyn til den omstændighed, at en anonymiseret udgave af disse dokumenter, henset til de påståede faktiske omstændigheders karakter, ikke udgør en tilstrækkelig beskyttelse, fordi vidnernes identitet ifølge Parlamentet let ville kunne udledes af de beskrevne faktiske omstændigheder eller de afgivne erklæringer.

106 Det er under alle omstændigheder for så vidt angår Parlamentets kritik af Rettens praksis i den sag, der gav anledning til dom af 13. juli 2018, Curto mod Parlamentet (T-275/17, EU:T:2018:479), og i den verserende sag QH mod Parlamentet (T-748/16), tilstrækkeligt at fastslå, at denne type afgørelser ikke kan kvalificeres som usædvanlige, idet Retten blot anvender bestemmelserne i Rettens procesreglement, nærmere bestemt artikel 103 deri (Domstolens vicepræsidents kendelse af 5.7.2018, Müller m.fl. mod QH, C-187/18 P(I), ikke trykt i Sml., EU:C:2018:543, præmis 41).

107 Som følge deraf, og uden at det er fornødent at undersøge det første eller det andet anbringende yderligere, skal den anfægtede afgørelse annulleres grundet ansættelsesmyndighedens tilsidesættelse af sagsøgerens ret til at blive hensigtsmæssigt hørt, før denne myndighed forkastede hendes ansøgning om bistand.

Om erstatningspåstanden

108 Sagsøgeren har til støtte for sine påstande om erstatning gjort gældende, at Parlamentet bør ifalde erstatningsansvar dels for de ulovligheder, der er redegjort for i forbindelse med de to annullationsanbringender, dels for de fejl, som blev begået af det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter« og siden af ansættelsesmyndigheden, herunder navnlig den omstændighed, at dette udvalg ulovligt nægtede hende retten til at blive bistået af hendes advokat under afhøringen den 28. januar 2015, den omstændighed, at det ikke var rimeligt, at den rådgivende læge fra institutionen kun havde rolle som observatør ved dette udvalg, og den omstændighed, at tilstedeværelsen af en repræsentant for administrationen i det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter« tilsidesatte princippet om upartiskhed. Disse forhold bidrog i den foreliggende sag til en ubalanceret og partisk procedure, der savnede gennemsigtighed.

109 Sagsøgeren har endvidere foreholdt Parlamentet en tilsidesættelse af en rimelig frist ved behandlingen af ansøgningen om bistand, idet der gik mere end to år og tre måneder fra hendes høring i det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter« til vedtagelsen af den anfægtede afgørelse. Parlamentet har i denne henseende i afgørelsen om afslag på klagen anerkendt, at det ikke havde en objektiv begrundelse vedrørende den tid, der forløb mellem denne afhøring og den begrundede afgørelse. Sagsøgeren har anført, at hun igen måtte vente yderligere syv måneder efter

vedtagelsen af den begrundede afgørelse, før ansættelsesmyndigheden anmodede hende om at fremsætte sine bemærkninger, og at dette skridt fra ansættelsesmyndigheden i øvrigt ikke skete spontant, men som svar på en forespørgsel fra hendes side.

110 Sagsøgeren har således nedlagt påstand om erstatning for tre tilfælde af ikke-økonomisk skade, nemlig for det første skade i forbindelse med et miljø af usikkerhed, retlig usikkerhed og frygt for ikke at blive behandlet retfærdigt, med et beløb på 5 000 EUR, for det andet skade forbundet med ansættelsesmyndighedens langsommelighed ved behandlingen af ansøgningen om bistand, med et beløb på 13 500 EUR, og for det tredje skade forbundet med de ulovligheder, der er genstand for de to annullationsanbringender, som aequo et bono bør fastsættes til 50 000 EUR, henset til sagsøgerens vanskeligheder med at forstå grundene til afslaget på ansøgningen om bistand og ansættelsesmyndighedens indstilling, som med hensyn til hendes ansøgning om bistand ikke gav hende indtryk af, at myndigheden reelt forsøgte at beskytte hende.

111 Parlamentet har nedlagt påstand om, at erstatningspåstandene forkastes.

112 For så vidt angår sagsøgerens ønske om at blive ledsaget af hendes advokat ved høringen i det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter« har Parlamentet gjort gældende, at sagsøgerens rolle under den administrative undersøgelsesprocedure er at give sin version af de faktiske omstændigheder med henblik på at give dette udvalg mulighed for at fastslå, om disse faktiske omstændigheder udgør psykisk chikane, og ikke at iværksætte en anklage mod den påståede chikanør. Det er i virkeligheden den akkrediterede parlamentariske assistent, som indtager en stilling som anklager for det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter«, og omvendt parlamentsmedlemmet som skal forsvare sig. Da det påståede offer for psykisk chikane har mere begrænsede processuelle rettigheder end den anklagede person, var det ikke begrundet, at sagsøgeren anmodede om at blive bistået af sin advokat under afhøringen ved det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter«. I denne henseende er den omstændighed, at de interne regler for »akkrediterede parlamentariske assistenter« om mobning først blev ændret den 6. juli 2015 for så vidt angår den omstændighed, at det påståede offer skulle høres alene, ikke relevant, dels fordi denne ændring blot var en kodificering af den tidligere praksis, dels fordi en tjenestemand eller anden ansat i henhold til den retspraksis, der følger af dom af 16. december 1976, Perinciolo mod Rådet (124/75, EU:C:1976:186, præmis 35-37), kun er berettiget til at blive bistået af en advokat under en administrativ procedure, hvis den relevante lovgivning udtrykkeligt foreskriver det. Hvad angår Parlamentets juridiske konsulents tilstedeværelse under afhøringen af sagsøgeren har denne ikke haft nogen konsekvenser, idet konsulenten kun havde status som observatør. Derudover var konsulentens tilstedeværelse begrundet med henblik på at sikre, at den administrative undersøgelse blev gennemført i overensstemmelse med vedtægten. Denne tilstedeværelse havde derimod ikke til hensigt at forsvare X' interesser imod sagsøgerens interesser, idet proceduren ved det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter« under alle omstændigheder ikke havde karakter af en tvist.

113 For så vidt angår procedurens varighed har Parlamentet fremhævet, at det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter« i løbet af den periode på 16 måneder, som sagsøgeren har påberåbt, afholdt syv møder, hørte flere vidner og undersøgte de påståede faktiske omstændigheder, hvilket begrundede en sådan varighed. Samtidig med, at Parlamentet i denne forbindelse har anført, at dette udvalg afgav en endelig rapport den 7. april 2016, har det bekræftet, at den erstatning, som ansættelsesmyndigheden tildelte som svar på klagen, kun omfattede den periode på 7 måneder, som var forløbet mellem den begrundede afgørelse og den anfægtede afgørelse. Under alle omstændigheder har Parlamentet fremhævet, at det havde brug for tid til at tilvejebringe en struktur, der effektivt kunne træffe afgørelse i sager om mobning, der blev tilregnet denne institutions medlemmer.

114 Der skal i denne henseende bemærkes, at annullation af en retsakt, der er behæftet med en ulovlighed, såsom den anfægtede afgørelse ifølge fast retspraksis i sig selv udgør en passende og principielt tilstrækkelig erstatning for den ikke-økonomiske skade, som retsakten kan have forvoldt. Dette er imidlertid ikke tilfældet, såfremt sagsøgeren kan godtgøre at have lidt en ikke-økonomisk skade, som kan adskilles fra den ulovlighed, der danner grundlag for annullationen, og som ikke kan erstattes fuldt ud ved denne annullation (jf. i denne retning dom af 6.6.2006, Girardot mod Kommissionen, T-10/02, EU:T:2006:148, præmis 131, og af 16.5.2017, CW mod Parlamentet, T-742/16 RENV, ikke trykt i Sml., EU:T:2017:338, præmis 64).

115 For så vidt angår erstatningspåstanden i forbindelse med de ulovligheder, der er genstand for det første anbringende, udgør annullationen af den anfægtede afgørelse principielt en passende og tilstrækkelig erstatning for den ikke-økonomiske skade, som sagsøgeren har lidt som følge af den af Retten fastslåede ulovlighed. Under visse bestemte omstændigheder, såsom dem, der blev anerkendt i præmis 26-29 i dom af 7. februar 1990, Culin mod Kommissionen (C-343/87, EU:C:1990:49), kan den følelse af uretfærdighed og de besværligheder, der kan følge af den omstændighed, at en person tvinges til at gennemføre først en administrativ og derefter en retslig procedure for at få anerkendt sine rettigheder, udgøre en selvstændig skade, som adskiller sig fra den ulovlighed, der allerede er blevet erstattet ved annullationen af den anfægtede retsakt (jf. i denne retning dom af 29.4.2015, CC mod Parlamentet, T-457/13 P, EU:T:2015:240, præmis 49-52). I den foreliggende sag kan sådanne særlige omstændigheder anerkendes for så vidt angår Parlamentets nægtelse af at efterkomme Rettens foranstaltning til bevisoptagelse, fordi den sagsøgte parts indstilling har forhindret Retten i fuldt ud at udøve sin prøvelsesret og har forstærket den følelse af uretfærdighed og fortvivlelse hos sagsøgeren, som udgør en ikke-økonomisk skade, som ikke har kunnet erstattes på passende og tilstrækkelig vis ved annullationen af den anfægtede afgørelse på grundlag af det første anbringende.

116 Hvad angår påstandene om erstatning for de ulovligheder, som anfægtes i forbindelse med det andet anbringende, er det for tidligt at træffe afgørelse i den henseende, henset til den omstændighed, at Retten ikke på nuværende tidspunkt kan træffe afgørelse vedrørende de argumenter, der er fremført til støtte for dette anbringende, fordi det påhviler ansættelsesmyndigheden ved gennemførelsen af denne dom at foretage en hensigtsmæssig høring af sagsøgeren og i givet fald at træffe en ny afgørelse vedrørende ansøgningen om bistand.

117 Hvad angår den omstændighed, at sagsøgeren ikke fik lov til at blive bistået af sin advokat under afhøringen ved det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter«, må det fastslås, at de retsregler, der finder anvendelse ved Parlamentet, ikke foreskriver en sådan mulighed. Som det anføres i præmis 71-73 ovenfor, indgår høringen i dette udvalg under alle omstændigheder ikke i en kontradiktorisk procedure indledt mod den person, der ansøger om bistand i medfør af vedtægtens artikel 24. Som følge deraf kan sagsøgeren ikke – selv om det ikke er udelukket, at en ansættelsesmyndighed kan beslutte, at en person, der afhøres inden for rammerne af en administrativ undersøgelse, kan bistås af en kollega, en personalerepræsentant eller endog en juridisk rådgiver – påberåbe sig princippet om processuel ligestilling eller princippet om god administration med henblik på at tvinge ansættelsesmyndigheden til at foreskrive en sådan mulighed for så vidt angår afhøringer organiseret af det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter«. Derudover forekommer det ikke, at X havde ret til at blive bistået af en juridisk rådgiver ved hendes egen høring. Hvad angår den omstændighed, at Parlamentets juridiske konsulent kunne deltage i arbejdet ved det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter« som observatør, herunder ved afhøringerne, kan denne omstændighed ikke gøre arbejdet ved denne instans ugyldigt.

118 Hvad angår sammensætningen af det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter« er det allerede for så vidt angår det almindelige rådgivende udvalg blevet fastslået, at selv om der ikke var fastsat en fuldstændig ligevægt mellem de medlemmer, der var udpeget af administrationen, og de medlemmer, der var udpeget af personalerepræsentanterne, fandtes der tilstrækkelige garantier om upartiskhed og objektivitet hvad angik den udtalelse, som dette rådgivende

udvalg skulle udfærdige og vedtage til ansættelsesmyndigheden, nemlig den omstændighed, at en rådgivende læge fra institutionen deltog i det rådgivende udvalg, at det rådgivende udvalg »[var] et selvstændigt organ, hvis arbejde ikke er underlagt nogen overordnet instans, og dets drøftelser er fortrolige«, og at drøftelserne havde kollegial karakter (dom af 29.6.2018, HF mod Parlamentet, T-218/17, under appel, EU:T:2018:393, præmis 103; jf. ligeledes i denne retning og analogt dom af 30.5.2002, Onidi mod Kommissionen, T-197/00, EU:T:2002:135, præmis 132, og af 17.3.2015, AX mod ECB, F-73/13, EU:F:2015:9, præmis 150).

119 Disse overvejelser gælder tilsvarende for det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter«. Sagsøgeren kan således ikke kræve, at den rådgivende læge tillægges en mere deltagende rolle, ligesom hun ikke kan foreholde ansættelsesmyndigheden, at den var repræsenteret i dette udvalg ved formanden for det almindelige rådgivende udvalg.

120 For så vidt angår varigheden af behandlingen af ansøgningen om bistand bemærkes det, at vedtægten hverken foreskriver en særlig procedure for behandlingen af denne type af ansøgninger, herunder når en sådan ansøgning vedrører en påstået tilsidesættelse af vedtægtens artikel 12a, eller en særlig frist. Det samme gælder de interne regler for »akkrediterede parlamentariske assistenter« om mobning, selv om disse foreskriver flere etaper, som indebærer en indtræden fra det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter« og fra Parlamentets formands side. Ansættelsesmyndigheden er således inden for dette område forpligtet til at overholde princippet om en rimelig frist (jf. i denne retning dom af 24.4.2017, HF mod Parlamentet, T-570/16, EU:T:2017:283, præmis 59 og 62), og som følge deraf skal den omhandlede institution eller det omhandlede EU-organ ved gennemførelsen af den administrative undersøgelse og den efterfølgende behandling af ansøgningen om bistand sikre, at hver retsakt, der vedtages, fremkommer inden for en rimelig frist i forhold til den forudgående (dom af 13.7.2018, Curto mod Parlamentet, T-275/17, EU:T:2018:479, præmis 101). Ved vurderingen af, om den frist, inden for hvilken den administrative undersøgelse og behandlingen af ansøgningen om bistand er blevet tilendebragt, er rimelig, skal der tages hensyn til tvistens betydning for den pågældende, sagens kompleksitet og de involverede parters adfærd (jf. i denne retning og analogt dom af 10.6.2016, HI mod Kommissionen, F-133/15, EU:F:2016:127, præmis 113 og den deri nævnte retspraksis).

121 I den foreliggende sag har Retten i almindelighed fastslået, at det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter« brugte mere end 14 måneder på at afslutte sin undersøgelse fra sagsøgerens høring, dvs. den 28. januar 2015, og til den dato, hvor udvalget tilendebragte sit arbejde, dvs. den 7. april 2016. I øvrigt forløb der mere end 7 måneder fra datoen for afsigelsen af dom CH mod Parlamentet (F-132/14, EU:F:2015:115), nemlig den 6. oktober 2015, før Parlamentets formand efter at have fået kendskab til konklusionerne fra det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter« den 18. maj 2016 vedtog den begrundede afgørelse. Derudover måtte sagsøgeren igen vente næsten 8 måneder, før hun endelig efter hendes anmodning derom blev opfordret til at fremsætte sine bemærkninger til denne begrundede afgørelse, før ansættelsesmyndigheden på sin side traf afgørelse om ansøgningen om bistand.

122 Derudover har Retten grundet Parlamentets nægtelse af at efterkomme Rettens foranstaltning til bevisoptagelse ikke kunnet forstå, på hvilken måde arbejdet ved det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter« er forløbet, navnlig vedrørende antallet af afholdte møder og foretagne afhøringer samt omfanget af de konklusioner, der i fællesskab har skullet udarbejdes og vedtages af dette udvalg. Retten kan således ikke i fraværet af konkrete beviser lægge det af Parlamentet i denne henseende anførte til grund.

123 Hvad endelig angår de vanskeligheder, som Parlamentet har gjort gældende vedrørende udarbejdelsen af proceduren for behandling af en ansøgning om bistand hidrørende fra en akkrediteret parlamentariske assistent og omhandlende et parlamentsmedlems adfærd, kan denne institution ikke med føje påberåbe sig sådanne vanskeligheder med henblik på at unddrage sig sine forpligtelser i henhold til såvel chartrets artikel 31 (jf. i denne retning dom af 13.7.2018, Curto mod Parlamentet,

T-275/17, EU:T:2018:479, præmis 85) som vedtægtens artikel 12a og 24 (jf. analogt dom af 5.2.2016, GV mod EEAS, F-137/14, EU:F:2016:14, præmis 77) til at sikre dets tjenestemænd og andre ansatte sunde, sikre og værdige arbejdsforhold og som følge deraf til rettidigt at stille procedurer til rådighed for dem, som gør det muligt at sikre, at deres arbejdsforhold opfylder disse krav. I øvrigt kan Parlamentet, da vedtægtens artikel 12a trådte i kraft den 1. maj 2004, og dom CH mod Parlamentet (F-129/12, EU:F:2013:203) blev afsagt den 12. december 2013, ikke med rimelighed gøre gældende, at det havde brug for så mange år til at udarbejde og indføre en instans såsom det særlige rådgivende udvalg for »akkrediterede parlamentariske assistenter«. Desuden blev dette rådgivende udvalg oprettet den 14. april 2014 og afgav først sin udtalelse 14 måneder efter høringen af sagsøgeren, X og CN.

124 Retten må derfor fastslå, at sagsbehandlingstiden for ansøgningen om bistand har været relativ lang uden egentlig begrundelse, således som Parlamentets generalsekretær i øvrigt delvist medgav i afgørelsen om afslag på klagen. Som følge deraf må Retten, henset til den særlige betydning, som en sådan procedure har for det påståede offer, og til ansættelsesmyndighedens forhalende adfærd ved behandlingen deraf, fastslå, at der er sket en tilsidesættelse af princippet om en rimelig frist.

125 Henset til disse omstændigheder, som har medført en ikke-økonomiske skade for sagsøgeren, som ansættelsesmyndigheden på dette stadie kun har ydet godtgørelse for med et beløb på 1 500 EUR, og den omstændighed, som sagsøgeren påberåbte sig i sit indlæg af 10. juli 2018, at Parlamentets nægtelse af at efterkomme den bevisoptagelse, som Retten havde anordnet, har forværret den af sagsøgeren lidte ikke-økonomiske skade, finder Retten, idet den foretager en ex aequo et bono bedømmelse af hele den ikke-økonomiske skade, som sagsøgeren har lidt, at et beløb på 8 500 EUR udgør en passende godtgørelse for den del af den ikke-økonomiske skade, som adskiller sig fra den ulovlighed, der er fastslået inden for rammerne af det første anbringende, og som ikke på passende vis og fuldt ud erstattes ved annullationen af den anfægtede afgørelse.

Sagsomkostninger

126 Ifølge procesreglementets artikel 134, stk. 1, pålægges det den tabende part at betale sagsomkostningerne, hvis der er nedlagt påstand herom.

127 Da Parlamentet i det væsentlige har tabt sagen, pålægges Parlamentet at bære sine egne omkostninger og at betale de af sagsøgeren afholdte omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RETTEN (Første Afdeling):

1) Europa-Parlamentets afgørelse af 20. marts 2017, hvorved denne institutions ansættelsesmyndighed afslog den ansøgning om bistand, som CH havde indgivet den 22. december 2011, annulleres.

2) Parlamentet tilpligtes at betale CH 8 500 EUR i erstatning for ikke-økonomisk skade.

3) I øvrigt frifindes Parlamentet.

4) Parlamentet betaler sagsomkostningerne.

Pelikánová Nihoul Svenningsen

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 13. december 2018.

Underskrifter

i — Der er foretaget typografiske rettelser og teksten i sidefoden er blevet rettet til »Offentlig udgave« efter den oprindelige offentliggørelse.